

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/128/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112240572
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112240572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Grösllingova 4, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 12C/416/2012-50 zo dňa 10.04.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu.

Žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 4 ods. 1 písm. a) bod 1.; 9 ods. 1, 2; 15 ods. 1; 16 ods. 1; 17 ods. 2, 3; 19 ods. 1,3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, §§ 41 ods. 1 až 3; 44 ods. 1 až 9 Exekučného poriadku, pričom konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v prejednávanej veci a v spojených veciach si žalobca uplatňuje nárok na náhradu majetkových škôd a nemajetkovej ujmy a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol o žiadosti na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote.

Prvostupňový súd uviedol, že bez ohľadu na rôzne výklady ustanovenia § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku v znení pred 01.06.2011 a po tomto dátume, teda či pod slovné spojenie rozhodnutia v rozhodcovských komisiách a zmierov nimi schválených je možné a potrebné zahrnúť rozhodcovské rozsudky vydané rozhodcovskými súdmi alebo vydané jedným rozhodcom, v ustanovení § 44 ods. 2 Exekučného poriadku uvedenú lehotu 15 dní na preskúmanie žiadosti o udelenie poverenia exekútora považuje za mimoriadne krátku na to, aby mohol exekučný súd náležite preskúmať predložený rozhodcovský rozsudok, ako aj žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V súvislosti so vstupom do Európskej únie sa Slovenská republika zaviazala poskytnúť spotrebiteľom zvýšenú ochranu vzhľadom na ich postavenie v spotrebiteľských vzťahoch, pričom v ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka bolo zakotvené, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné, teda v akomkoľvek štádiu exekučného konania je oprávnený exekučný súd skúmať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom a po zistení, že

rozhodcovský rozsudok takéto nedostatky má, exekúciu zastaví s poukazom na ust. § 45 ods. 1 až 3 Zákona o rozhodcovskom konaní.

Súd prvého stupňa poukázal na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovené v uznesení zo dňa 09.12.2010 pod sp. zn. II. ÚS 545/2010, na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v uznesení zo dňa 29.03.2011 pod sp. zn. 5Cdo291/2010 a na rozhodnutie Ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 606/2012 zo dňa 14.12.2012.

V napadnutom rozsudku súdom prvého stupňa bolo ďalej konštatovať, že podľa zistení Ústavného súdu SR vo veci Okresného súdu v Rimavskej Sobote pod sp. zn. 15Er/1684/2011 bola okresnému súdu dňa 15.08.2011 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, kedy 16.04.2012 súd vyzval žalobcu na predloženie rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola predložená 04.05.2012. Uznesením zo dňa 05.10.2012 bola zamietnutá žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Ústavný súd poukázal na to, že nie každý prietah v súdnom konaní má za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy SR.

V predmetnom konaní a v spojených veciach súd prvého stupňa nemal za preukázaný nesprávny úradný postup - existenciu prietahov v konaniach ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Zo zhodného dôvodu a s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR nebolo možné konštatovať zbytočné prietahy v konaniach exekučného súdu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V uvedených veciach exekučný súd konal sústredene bez prietahov a tvrdená nečinnosť exekučného súdu žalobcom v predmetných spojených žalobách nezodpovedala skutočnosti.

K ustanoveniu § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd prvého stupňa na doplnenie konštatoval, že je zvýraznená zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia, pretože jeho vydanie musí byť výsledkom náležitého skúmania exekučného titulu, Všetky namietané návrhy na vydanie exekúcie boli žiadané na základe rozhodcovského rozsudku. Keďže však titulom je rozhodcovský rozsudok, je potrebné vychádzať aj zo zákona o rozhodcovskom konaní, v ktorom kontexte pätnásťdňová lehota na vydanie poverenia je extrémne krátka, aby zodpovedne exekučný súd preskúmal predložené rozhodcovský rozsudok a žiada súdneho exekútora o udelenie poverenia, vzhľadom na zložitost' vecí, posúdenie súladu exekučného titulu so štátnym právnym poriadkom, ale aj predpismi EÚ. Aj Ústavný súd SR uviedol, že porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom stanovených lehotách.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že vo všetkých prípadoch, ktoré sú predmetom tejto žaloby, dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti o vydanie poverenia do vydania rozhodnutia, ktorým bola žiadosť zamietnutá (aj čiastočne), nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Žalobca nepreukázal ani predpoklad zodpovednosti za škodu, a to existenciou majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, pričom súd prvého stupňa v tomto smere sa stotožnil s argumentáciou žalovaného a dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky, pretože nepostačuje len jeho tvrdenie o tom, že mu tieto náklady vznikli.

Na základe uvedeného preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že náhradu trov konania účastníkom nepriznal z dôvodu, že žalobca bol v spore neúspešný a žalovanému trov konania nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že postupom súdu prvého stupňa sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho

právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd prvého stupňa bol jednoznačne viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom prijatím zákona č. 412/2012 z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Svojím rozhodnutím súd prvého stupňa de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity. Súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len exekučného súdu. Súdu neprislúši polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno zakladať meritórne rozhodnutie. Svojimi úvahami súd neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe. Nie je zrejmé, aký môže mať dopad na výsledok konania skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom nesúvisia.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 17.09.2014 zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci aj rozhodol. Ani po podaní odvolania odvolací súd nezistil, aby prvostupňový súd konal a rozhodol nesprávne. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom (článok 46 ods. 3 Ústavy SR).

Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,
- 3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu (§ 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z.).

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 9 ods. 1 cit. zákona).

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 cit. zákona).

Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej „žiadost“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11 (§ 15 ods. 1 cit. zákona).

Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde (§ 16 ods. 1 cit. zákona).

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (§ 17 ods. 1, 2 cit. zákona).

V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods. 2 cit. zákona).

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode (§ 19 ods. 1 cit. zákona).

Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov (§ 19 ods. 3 cit. zákona).

Odvolací súd jednoznačne konštatuje, že súd prvého stupňa v predmetnej veci sa dôsledne riadil vyššie uvedeným, preto vo veci aj správne rozhodol. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj k odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza, že je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobcu v tom, že ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto ustanovenia, lebo by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Uvedené ustanovenie bolo do zákona č. 514/2003 Z. z. zavedené zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013. Je ho preto možné aplikovať len na právne vzťahy upravené síce zákonom č. 514/2003 Z. z., ale len tie, ktoré vznikli od 01.01.2013. Toto však nevylučuje, aby súd prvého stupňa nemohol v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť významné okolnosti uvedené aj v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Pri posudzovaní a hodnotení otázky nesprávneho úradného postupu však prvostupňový súd jednoznačne vychádzal z ust. § 9 ods. 1 cit. zákona, účinného v čase, keď mal deklarovaný zodpovednostný vzťah medzi účastníkmi konania vzniknúť, a to v exekučných konaniach uvedených jednak v návrhoch na začatie konania, ako aj v odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu.

Odvolací súd ustálil, že v exekučných veciach vedených Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 10Er/629/2010, 21Er/842/2010, 5Er/420/2011, 17Er/110/2011, 21Er/127/2011, 15Er/647/2011, 22Er/504/2011, 6Er/182/2011, 22Er/623/2011 a 5Er/658/2011 nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, kedy by prietahy v konaní boli konštatované. Podľa ust. § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) je súd povinný preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Iba ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, pritom táto

lehota neplatí, ak ide o exekučný titul, ktorým je notárska zápisnica alebo rozhodnutia rozhodcovských súdov. Z uvedeného teda vyplýva, že zákonná 15-dňová lehota je určená na poverenie exekútora, a to iba v prípadoch, ak exekučným titulom okrem iného, nie je rozhodcovský rozsudok.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2011, podľa ktorého pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takomto prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, exekučný súd nie je viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

Vzhľadom na uvedené je dôležité uviesť, že ak vznikne neodstrániteľný nedostatok v procesných podmienkach alebo odstrániteľný nedostatok, ktorý aj po úkonoch exekútora, prípadne exekučného súdu zostal neodstránený, príslušný súd (§ 45 Exekučného poriadku) žiadosť o vydanie poverenia zamietne a nadviaže na to zastaví exekučné konanie. Ako bolo vyššie uvedené, 15-dňová lehota na vyporiadanie sa súdu so žiadosťou súdneho exekútora o udelenie poverenia neplatí v exekučných konaniach, v ktorých exekučným titulom je okrem iných rozhodcovský rozsudok. Dôvodom ustanovenia tejto výnimky, ktorá bola do zákona zavedená s účinnosťou od 01.06.2010 a vzťahuje sa i na exekučné konania začaté pred účinnosťou zákona č. 144/2010 Z. z., je potreba preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomností, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie (napr. zmluva zakladajúca hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a povinným, rozhodcovská zmluva alebo doložka).

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, t. j. existenciu nesprávneho úradného postupu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Neboli preukázané ani žiadne dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca v návrhu na začatie konania žiadal. Žalobcom nebol preukázaný ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Neobstoí preto argumentácia odvolateľa o vzniku jeho právnej neistoty, ak exekučným titulom mal byť rozhodcovský rozsudok vydaný bez splnenia zákonných podmienok.

Na základe uvedeného, preto odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne a preto bolo postupom podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku potvrdené.

O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p. Aj keď v odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, tento nepodal návrh na náhradu trov odvolacieho konania. Neúspešný žalobca takýto návrh tiež nepodal, ale ani vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu nárok na náhradu trov konania nemohol byť priznaný. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nebol podaný zo strany žiadneho účastníka konania návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.